

2021-03-16

Yttrande IKEA
Remiss: M2020/02005
Miljödepartementet

SOU 2020:72 Ett producentansvar för textil – Yttrande IKEA (2021-03-09, dnr M2020/02005)

IKEA välkomnar ett framtida producentansvar för textil och tackar för en väl genomförd utredning. Vi vill dock varna för att bristande styrning av framtida insamlingssystem kan hindra den internationella harmonisering som är ett måste för att vi ska klara omställningen till en cirkulär ekonomi.

IKEA har högt satta [hållbarhetsmål](#). Senast 2030 ska vi ha ställt om från linjära till [cirkulära affärsmodeller](#). Vi har jobbat mot detta mål under ett antal år och även om det är långt kvar att gå, så har vi kommit en bit på vägen. För att komma hela vägen behöver vi bra och funktionell lagstiftning till hjälp. Att se till att använda textilier samlas in och får ett andra liv är ett steg på vägen. Men för att ett framtida producentansvar för textil ska hjälpa företag som IKEA att ställa om sin verksamhet krävs samarbete över nationsgränserna. När olika länder och olika insamlingssystem inte kan enas om vilka produkter som ska samlas in och hur dessa produkter ska märkas, sorteras och rapporteras, blir den administrativa bördan enorm. Dessutom blir det svårare att använda de material som sorteras ut, då sammansättning och kvalitet varierar mellan olika länder och olika insamlingssystem.

Vi ser tydligt hur bristen på harmonisering mellan länder och insamlingssystem i dagens producentansvar, för exempelvis förpackningar och elektronik, skapar orimlig administration och gör det svårare för IKEA att få tillgång till tillräckliga kvantiteter av högkvalitativa återvunna material. När ett helt nytt producentansvar för textil nu skapas är det ett utmärkt tillfälle att undvika gamla misstag och göra rätt från början. Allra bäst hade det varit om Sverige valt att, istället för att införa ett nationellt system, aktivt verkat för ett EU gemensamt system. Nu när valet fallit på en nationell lösning är vi glada att ambitionen är att på sikt verka för ett harmoniserat producentansvar för textil inom EU.

Att föreslå ett system baserat på internationella varukoder (KN-nummer) för att bestämma vilka produkter som ska omfattas av producentansvaret är ett steg i rätt riktning mot harmonisering. Det bidrar till att skapa tydlighet kring vilka produkter som omfattas och gör det i förlängningen enklare för länder utanför Sverige att införa samma system.

Däremot ser vi risker med utredningens rekommendation att överlåta stora delar av utformningen av producentansvaret till insamlingssystemen. Även om producenterna ges huvudansvaret för de system som sätts upp, är det vår erfarenhet att de olika insamlingssystem som etablerar sig på en marknad får stort inflytande över vad som ska rapporteras, när det ska rapporteras och i vilket format rapporteringen ska ske. Ofta är viljan och/eller förmågan hos insamlingssystemen att harmonisera sin rapportering med andra aktörer, länder och regioner låg. Där bör Regeringen ta sitt ansvar och sätta tydliga ramar för insamlingssystemen så att den

Postal address
IKEA of Sweden
Box 702
S-343 81 ÄLMHULT
SWEDEN

Org. No
556074-7551

Telephone
+46(0)476 - 810 00

Telefax
+46(0)476 – 827 17

verksamhet de bedriver blir transparent och så att lokala beslut inte ställer sig i vägen för internationell harmonisering.

Vi föreslår att;

- det tydliggörs att insamlingssystemen har en skyldighet att samråda med de anslutna producenter gällande vilken data som ska rapporteras, när data ska rapporteras och i vilket format.
 - Genom ett uttalat samrådsförfarande säkerställs att de beslut som tas av insamlingssystemen baseras på den praktiska kunskap som finns hos producenterna och att behovet av internationell harmonisering inte förbises.
- insamlingssystemen åläggs en mer transparent rapportering.
 - Insamlingssystemens rapportering till Naturvårdsverket (54 § - 59 §) bör göras tillgänglig även för producenter och konsumenter.
 - Vi förordar även att insamlingssystemen, i tillägg till vad som listas under 58 §, även redogör för hur mycket textil som satts på marknaden. Denna information, i kombination med information om hur mycket textil som samlas in, utgör en viktig indikator för insamlingssystemens funktion och utveckling.
- insamlingssystemen regelbundet granskas av ansvarig myndighet för att säkerställa en rättvisande rapportering.
 - Denna revision får gärna involvera någon eller några av de producenter som anslutit sig till insamlingssystemen, då det är viktigt att även systemens kunder får bekräftat att de insamlade materialerna tas om hand på utlovat sätt.

Vi anser även att målen för insamlingssystemen bör knytas tydligare till de föreskrivna rapporteringskraven (54 § - 59 §). Mängden material som samlats in och hur detta tagits omhand borde vara bättre indikatorer på systemens måluppfyllnad än plockanalys för att avgöra hur många kilo textilavfall som under året slängts som restavfall och i fraktionen energiåtervinning på återvinningscentralerna.

En mer praktisk synpunkt på utredningens förslag är att det är viktigt att tillåta viss flexibilitet gällande hur data ska rapporteras till insamlingssystemen. Många internationella företag sköter sin rapportering via en central funktion. Det ger bättre kontroll över den data som rapporteras och underlättar för de lokala försäljningsställena. Detta innebär dock att det företag som är bäst lämpat att uppfylla producentens rapporteringsplikt i de flesta fall inte kommer att vara etablerat i Sverige. För att möjliggöra central rapportering föreslår vi en ändring i definitionen av producentrepresentant, där även företag som inte är etablerade i Sverige kan agera som producentrepresentant.

- 8 § 5. producentrepresentant: den som ~~är etablerad i Sverige och~~ har fått skriftlig fullmakt att fullgöra skyldigheter som en producent har enligt denna förordning

Vi föreslår även att producenter med fasta försäljningsställena i Sverige får rätt att utse en producentrepresentant:

- 10 § En producent ~~som inte är etablerad i Sverige~~ får utse en producentrepresentant.

Postal address
IKEA of Sweden
Box 702
S-343 81 ÄLMHULT
SWEDEN

Org. No
556074-7551

Telephone
+46(0)476 - 810 00

Telefax
+46(0)476 - 827 17

Att utredningen ger utrymme för så kallad "Remake", ett materialåtervinningsförfarande där textilavfall används som material vid tillverkning av ny textil, öppnar många möjligheter som inte finns i befintliga system för producentansvar. Detta är mycket positivt. Vi uppskattar även möjligheten för Remakeaktörer att undantas från producentansvar (10.4.2 Undantag för remake). Som en randanmärkning vill vi påpeka att definitionen av vad som är en Remakeaktör behöver förtydligas. I dag anges följande: "*Med remake-aktör ska avses den som tillverkar textil som till minst 80 procent består av textil som släppts ut på den svenska marknaden.*" Från denna definition är det inte tydligt om 80-procentsregel gäller för varje produkt, eller för företagets totala textilanvändning. Det vore även uppskattat om det tydliggörs att det är viktsprocent av det textilmaterial som används i produkten som avses, inte viktsprocent av produkten i sig, där även andra material kan ingå.

Vi är glada över den öppna dialog som utredarna haft med de många olika intressenter som kommer att beröras av ett framtida producentansvar för textil. Det är tveklöst så att störst miljönytta uppnås när den textil som sätts på marknaden används länge och många gånger innan den är uttjänt och går till materialåtervinning. Att säkerställa en fungerande insamling, samtidigt som företag ges möjlighet att återta och använda begagnade textilier som råvara i den egna verksamheten, skapar goda förutsättningar för en mer hållbar materialanvändning.

Tveka inte att kontakta oss om ni har frågor eller vill få information om hur IKEA jobbar för en mer hållbar textilanvändning

Stina Wallström
Public Affairs IKEA Range and Supply
stina.wallstrom@inter.ikea.com
070-852 69 39

IKEA är ett varumärke, men många företag. Detta remissvar har tagits fram av IKEA Svenska Försäljnings AB (omnämnt i remissmissivet som IKEA Sverige AB) i samarbete med IKEA of Sweden AB och IKEA Supply AG.

Postal address
IKEA of Sweden
Box 702
S-343 81 ÄLMHULT
SWEDEN

Org. No
556074-7551

Telephone
+46(0)476 - 810 00

Telefax
+46(0)476 – 827 17